

77% de la superfície de Catalunya són prats, bardisses, erms naturals i, sobretot, boscos

ALBA MARINÉ

El sector recorda que els incendis s'apaguen a l'hivern

A la recerca de rendibilitat per prevenir incendis

La ramaderia extensiva i l'obtenció de productes de més valor són les grans apostes del sector forestal

Lorena Farràs Pérez

El fred d'aquests dies no fa oblidar al sector forestal que els incendis s'apaguen a l'hivern, sobretot després d'un 2025 en què van cremar més d'un milió d'hectàrees al continent, unes tres vegades més que el 2024, segons les dades del Centre Comú d'Investigació de la Unió Europea.

La situació és especialment preocupant quan parlem de zones com el Pirineu, on "l'augment de la temperatura, les sequeres i l'abandonament rural – que fa que creixin bardisses i bosc on abans hi havia prats i cultius – han creat un còctel perillós en unes muntanyes que ara afronten un elevat risc de patir grans incendis forestals", adverteixen des del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (Creaf).

Són diversos els projectes en curs que volen reduir el risc d'incendi als boscos catalans. Es basen a aconseguir que la gestió forestal dels boscos torni a ser rendible econòmicament, al mateix temps que volen diversificar l'economia d'aquestes zones. Un dels més coneguts és Bio For Piri, impulsat per la Fundació Catalunya La Pedrera i cinc entitats més.

La gestió activa del paisatge agroforestal ha estat una de les principals línies de treball de Bio For Piri, que tot just ha acabat després de dos anys de camí. Les entitats i professionals partici-

pants han treballat en la capacitat de nous professionals per a l'execució de treballs de manteniment forestal, en l'aprofitament dels recursos del bosc i en l'impuls de la indústria fustaire, sobretot per a l'ús de la fusta en construcció. El projecte també ha desenvolupat estratègies de prevenció d'incendis i s'ha centrat en l'obertura de pastures i en la millora de les infraestructures necessàries per al manteniment de la ramaderia extensiva.

El pasturatge és també el protagonista de SilPas, una eina desenvolupada pel Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC) en el marc del projecte europeu LIFE AgroForAdapt. SilPas identifica les zo-

nes on el pasturatge pot actuar com un tallafocs natural i millorar la gestió del territori davant el canvi climàtic.

La recuperació de la ramaderia extensiva és també el focus d'un altre projecte LIFE, el Pyrenees4clima, que és impulsat per l'Observatori Pirinenc de Canvi Climàtic. Aquesta última iniciativa promou, per exemple, races de bestiar autòctones i ben adaptades a la muntanya, com la vaca de l'Albera. També estan provant noves maneres de gestionar el bestiar amb una perspectiva regenerativa, de manera que el ramat es vagi movent de manera planificada pel territori perquè aprofitin les pastures al seu moment òptim i s'eviti la sobrepastura i la compactació del sòl.

Més enllà de les activitats forestals més tradicionals, hi ha organitzacions com el centre tecnològic Eurecat i el Clúster de la Bioenergia de Catalunya que estan investigant l'obtenció de nous productes forestals de més valor afegit. Amb el projecte Bioforin, les dues entitats han començat una prova pilot per avaluar la viabilitat tècnica de transformar biomassa forestal i residus municipals en energia renovable i bioproductes. També estan explorant aplicacions del biocarbo (el carbó vegetal que s'obté de restes vegetals i residus de biomassa) per millorar terres agrícoles o el tractament d'aigües, entre altres possibilitats.

Finalment, cal destacar, pel seu caràcter innovador, el projecte Texwoods, amb què Eurecat vol convertir la biomassa produïda per la gestió dels boscos en fibres de cel·lulosa regenerada per a la indústria tèxtil.

Un bosc en hores baixes

Catalunya és un país eminentment forestal. Prats, bardisses, erms naturals i, sobretot, boscos ocupen el 65% del territori. Aquesta superfície s'ha multiplicat per dos els últims 25 anys a causa de l'abandonament de terres agràries i pel tancament de la major part de les indústries papereres i de taulers. El 77% de la superfície forestal és de titularitat privada.

DADA

Del creixement forestal s'aprofita a Catalunya lluny del 60% de la mitjana europea

28%